

Tjaša Alič, Tanja Jerman

Slovenščina kjerkoli in kadarkoli: spletni tečaj za samostojno učenje slovenščine Slovene Learning Online

objavljeno v:

Nataša Pirih Svetina, Ina Ferbežar (ur.): *Na stičišču svetov: slovenščina kot drugi in tuji jezik. Obdobja 41*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani, 2022.

<https://centerslo.si/simpozij-obdobja/zborniki/obdobja-41/>

© Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, 2022.

Obdobja (e-ISSN 2784-7152)

SLOVENŠČINA KJERKOLI IN KADARKOLI: SPLETNI TEČAJ ZA SAMOSTOJNO UČENJE SLOVENŠČINE *SLOVENE LEARNING ONLINE*

Tjaša Alič

Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana
tjasa.alic@ff.uni-lj.si

Tanja Jerman

Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana
tanja.jerman@ff.uni-lj.si

DOI:10.4312/Obdobja.41.11-22

Slovene Learning Online oz. *Slonline* (www.slonline.si) je brezplačni spletni tečaj za samostojno učenje slovenščine za odrasle, s pomočjo katerega se uporabnice in uporabniki učijo osnovno besedišče in sporazumevalne vzorce, do njega pa lahko dostopajo preko računalnikov, mobilnih telefonov ali tablic. Učenje slovenščine poteka s pomočjo prevodov v sedem jezikov (angleščino, francoščino, hrvaščino, italijanščino, nemščino, ruščino in španščino), ob podpori slikovnega in zvočnega gradiva ter različnih interaktivnih nalog. V prispevku predstavimo nastajanje in strukturo tečaja, s pomočjo analize rezultatov ankete, izvedene med uporabnicami in uporabniki tečaja, pa prispevek zaključimo s smernicami za njegovo nadgradnjo in nadaljnji razvoj.

spletni tečaj, *Slovene Learning Online*, *Slonline*, slovenščina kot drugi in tuji jezik, učenje slovenščine

Slovene Learning Online or *Slonline* (www.slonline.si) is a free online self-learning course for adults that helps users learn basic vocabulary and verbal exchange patterns. It can be accessed via computers, mobile phones, or tablets. The learning is supported by translations into seven languages (English, French, Croatian, Italian, German, Russian, Spanish, and Italian), by images and audio material, and by a variety of interactive exercises. This article presents the development and structure of the course, with the help of the results of an online survey conducted among the course users. The article concludes with guidelines for further development and improvement.

online course, *Slovene Learning Online*, *Slonline*, Slovenian as a second and foreign language, learning Slovenian

1 Uvod

Različne institucije so prve spletne tečaje za učenje tujih jezikov začele razvijati pred skoraj tridesetimi leti (Brown Nielson 2022). Na Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik (CSDTJ) je v letih 2001–2006 v okviru projekta Slovenščina na daljavo nastal prvi prosto dostopni spletni tečaj za učenje slovenščine na daljavo na začetni,

nadaljevalni in izpopolnjevalni stopnji (Jerman 2004; Zemljarič Miklavčič 2005).¹ Njegovo nadaljevanje je predstavljal leta 2012 objavljen spletni portal *Slovene.si* s spletnim tečajem za samostojno učenje na ravni A1 po *Skupnem evropskem jezikovnem okviru*. Od leta 2006 do 2009 je CSDTJ sodeloval tudi pri projektu Tool for Online and Offline Language Learning (Socrates, Lingua 2), v okviru katerega je bil vzpostavljen sistem za kombinirano učenje (angl. *blended learning*) slovenščine na ravni A2. V naslednjih letih se je zaradi hitrega razvoja informacijsko-komunikacijske tehnologije pokazala potreba po novem, sodobnejšem orodju za učenje slovenščine, zato smo decembra 2017 objavili prvi del spletnega tečaja *Slovene Learning Online: SLO 1* (Alič idr. 2017), leta 2019 pa mu je bil dodan še drugi del *SLO 2* (Alič idr. 2019).² Pri ustvarjanju koncepta smo sledili trendom učenja tujih jezikov na spletu ter ob zavedanju prednosti in omejitev, ki jih izpostavljajo raziskave podobnih tečajev (Retelj 2015; Pukšič 2015; Munday 2016; Heil idr. 2016; Brown Nielson 2022), ustvarili tečaj, ki uporabnice in uporabnike³ vodi skozi proces samostojnega in samousmerjenega učenja, tj. učenja, pri katerem uporabnik sam usmerja oblikovanje, izvedbo in vrednotenje učnega procesa (Munday 2016: 85).

V nadaljevanju prispevka so predstavljeni struktura in vsebina tečaja *Slovene Learning Online*, njegove prednosti in omejitve ter analiza ankete, ki je bila izvedena med njegovimi uporabniki. Na podlagi tega so postavljene smernice za pripravo gradiva v nadaljevalnih modulih.

2 Spletni tečaj *Slovene Learning Online*

2.1 Priprava tečaja

Izgradnja spletnega tečaja je zahtevala po eni strani dobro strukturiran vsebinski učni načrt, po drugi pa je bilo treba na novo razviti tehnično zasnovo tečaja.⁴ Delo je potekalo vzporedno, saj se je morala tehnična izvedba prilagajati vsebini, tehnični del, ki je bil tudi s finančnega vidika omejujoč, pa je deloma narekoval in omejeval vsebino tečaja.

Pri pripravi vsebine in ciljev jezikovnega učenja smo izhajali iz strokovne literature, gradiv, programov in dokumentov, namenjenih za učenje, poučevanje in testiranje slovenščine kot drugega in tujega jezika. Vsebino smo načrtovali s pomočjo *Skupnega*

- 1 V okviru projekta Slovenščina na daljavo je nastal začetni tečaj za otroke *Otroški kotiček*, leta 2015 pa so bila v sklopu projekta Razvoj učnih gradiv na področju slovenščine kot drugega in tujega jezika skozi izvedbo tečajev za različne ciljne publike in seminarjev za njihove izvajalce pripravljena tudi i-gradiva za otroke in mladostnike, ki dopolnjujejo tiskana učna gradiva *Križ kraž*, *Čas za slovenščino 1* in *Čas za slovenščino 2*.
- 2 Leta 2017 je bila na spletni strani www.slonline.si objavljena slovensko-angleška verzija prvega dela tečaja, leta 2018 pa so bile dodane ostale jezikovne variante. Avtorice tečaja so Tjaša Alič, Branka Gradišar, Tanja Jerman in Jana Kete Matičič. Leta 2019 so za projekt prejele zlato plaketo Univerze v Ljubljani skupini za izvedbo pomembnega znanstvenega, pedagoškega ali umetniškega projekta v zadnjih dveh letih.
- 3 V nadaljevanju uporabljamo izraz uporabniki, enako tudi anketiranci, respondenti ipd., moška oblika se tako nanaša na katerikoli spol.
- 4 Tehnično načrtovanje, zasnovo in postavitev tečaja smo izvedli skupaj s podjetjem za razvoj in produkcijo e-izobraževalnih vsebin DigiEd, d. o. o.

evropskega jezikovnega okvira (2011), glavni viri pa so bili predvsem *Preživetvena raven za slovenščino* (Pirih Svetina idr. 2004), izobraževalni program *Slovenščina za tujce* (Ferbežar idr. 2002) in *Sporazumevalni prag za slovenščino* (Ferbežar idr. 2004) ter učbeniki in priročniki za začetno učenje slovenščine, izdani na CSDTJ.⁵ V okviru priprav smo pregledali tudi številne takrat obstoječe tuje spletne tečaje za učenje jezikov.⁶

2.2 Opis vstopnega spletnega portala in tečaja

Uporabnikom smo želeli učenje slovenščine omogočiti s pomočjo njihovega prvega jezika oz. jezika, s katerim bi si predvidoma lahko pomagali pri učenju novega jezika: angleščine, francoščine, hrvaščine, italijanščine, nemščine, ruščine ali španščine. Izbor izhodiščnih jezikov smo naredili na podlagi statističnih podatkov o izvoru udeležencev klasičnih tečajev CSDTJ.⁷ Učenje jezika smo želeli omogočiti tudi Slovencem, ki živijo v zamejstvu in izseljenstvu, tujim študentom že pred njihovim prihodom v Slovenijo, priseljencem ter vsem, ki se želijo učiti slovenščino, vendar se klasičnih tečajev v razredu zaradi različnih razlogov ne morejo udeležiti. Učenje tujega jezika s pomočjo prvega jezika (oz. jezika, ki ga učeči se obvlada do te mere, da si z njim lahko pomaga pri učenju novega jezika) sicer spominja na čase slovnično-prevajalske metode, ki je v didaktiki tujega jezika do nedavnega veljala za preživeto, vendar raziskave spletnih tečajev izpostavljajo pozitiven vpliv prevajanja, ki je kot del poučevanja ponovno zaživelo (Munday 2016: 89). Kot ugotavlja Skela (2010: 158), »materinščina ni več tabu, ni več prepovedana [...] o njej se govori kot dragocenem viru, iz katerega lahko učenec tujega jezika črpa [...] Gre bolj za vprašanje primernosti za različne stopnje oz. cilje tujejezikovnega učenja.«

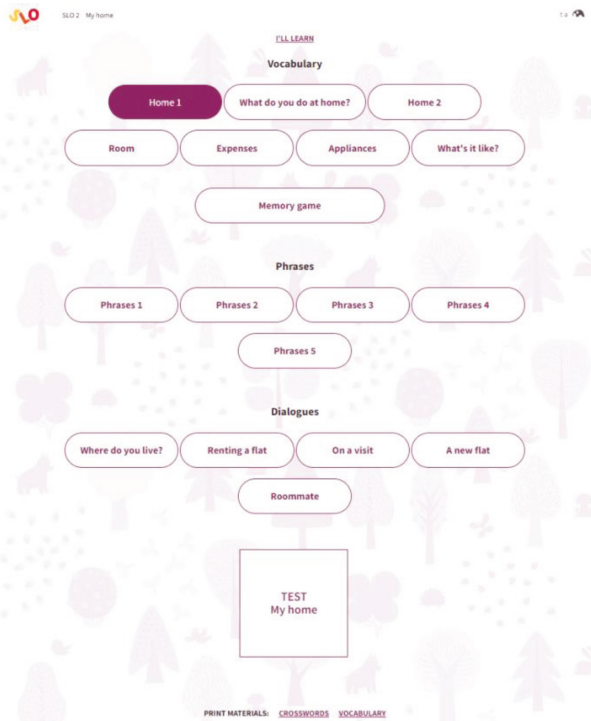
Na informativnem vstopnem portalu www.slonline.si so v obliki zabavnih in poučnih video animacij predstavljeni Slovenija, slovenščina, slovenska abeceda in številke, hkrati pa tu uporabnik najde različne uporabne povezave do klasičnih tečajev za odrasle, otroke in mladostnike, do gradiv za učenje slovenščine in družbenih omrežij CSDTJ. Po brezplačni registraciji lahko uporabnik začne z učenjem. Znotraj dveh trenutno obstoječih modulov (*SLO 1* in *SLO 2*) lahko izbira med 22 temami (*SLO 1: Za začetek, Jaz sem, Moj dan, Hrana in pijača, Študij, Šola in delo, Prosti čas, Telo in zdravje, Moj dom, V mestu in Turizem; SLO 2: Moja družina, Vsak dan, Prosti čas, V restavraciji, V trgovini, Doma, Na fakulteti, V službi, Na cesti, V mestu in Na počitnicah*), ki skupaj obsegajo 770 različnih besed, 550 sporazumevalnih vzorcev (npr. »Oprostite, kje je bankomat?«) ter 110 dialogov. Učenje besedišča,

5 *Slovenščina ekspres 1, A, B, C ... gremo, Gremo naprej, Slovenska beseda v živo 1a in 1b* ter *Čas za slovenščino 1*.

6 *Duolingo, Babbel, RosettaStone, 50 Languages, Memrise, Deutsch Online, Busuu, Learnosis, LingQ, Transparent.com, Discoverspanish* ipd.

7 Pregled letnih poročil programa Tečajji slovenščine kaže, da je bilo v letih 2010–2017 največ odraslih tečajnikov iz Nemčije, ZDA, Avstrije, Srbije, Hrvaške, Rusije, Makedonije, Španije, Češke, Italije in Francije (Letna poročila 2011–2018). Zavedamo se, da države izvora ne moremo enoznačno povezati s prvim jezikom udeleženca.

sporazumevalnih vzorcev ter dialogov je pri posamezni temi razdeljeno na več podenot (Slika 1).

Slika 1: Primer prve strani teme *Moj dom* v angleščini (vir: <https://www.slonline.si/assignments/theme/A2-T6>).

Teme se nanašajo na vsakodnevne situacije, v katerih se lahko znajde uporabnik. Pri vsaki temi je na voljo informacija, kaj se bo uporabnik naučil oz. naj bi znal v slovenščini opraviti. Besedišče in sporazumevalne vzorce se lahko preko različnih tipov nalog (Tabela 1) uči v štirih učnih sklopih, ki jim uporabnik lahko sledi po vrsti ali jih izbere glede na svoje učne potrebe: učenje, utrjevanje, produkcija, naučeno pa lahko preveri v učnem sklopu z naslovom *Ali znam?* Pri dialogih (ti so zaradi tehničnih omejitev dostopni le na računalnikih in tablicah) uporabnik pomešane replike uredi v smiselni vrstni red. Možnost izbire teme in učnega sklopa spodbuja notranjo diferenciacijo in individualizacijo učenja, raznolikost nalog pa prispeva k pestrosti pouka in posledično k boljšemu pomnjenju, kar pri raziskovanju učenja in poučevanja tujega jezika z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo priporoča Retelj (2015: 75–76). Za razliko od tiskanih medijev spletno učenje omogoča prikaz vaj na zanimivejši, predvsem pa interaktivni način (npr. interaktivne vaje pogosto poleg zapisa vsebujejo tudi prevod, zvočni posnetek zapisanega, dodana pa je lahko tudi vizualizacija v obliki ilustracije, videa ali fotografije).

Učni sklop	Kratek opis tipov interaktivnih nalog
Učenje	učne kartice: besede in sporazumevalni vzorci so na kartici zapisani v slovenščini; če je le mogoče, so ponazorjeni s fotografijo; poleg sta dva zvočna posnetka (običajni in počasni) ter prevod
Utrjevanje	izbirni tipi vaj: po branju ali poslušanju izbiranje ustreznega prevoda, zvočnega posnetka ali fotografije izmed treh ponujenih možnosti; pri sporazumevalnih vzorcih še vaja povleci in spusti besede na ustrezno mesto
Produkcija	vaje za pisanje in govorjenje: zapis po nareku, prevajanje besed oz. sporazumevalnih vzorcev, ⁸ snemanje in poslušanje svoje izgovarjave; pri sporazumevalnih vzorcih še vaja povleci in spusti besede na ustrezno mesto
Ali znam?	učne kartice: ob didaktičnih učnih karticah uporabnik sam preveri, ali se je besedo oz. sporazumevalni vzorec naučil; pri besedišču še igra spomin (iskanje parov: slovenska beseda – ustrezna slika)

Tabela 1: Kratek opis tipov interaktivnih nalog.

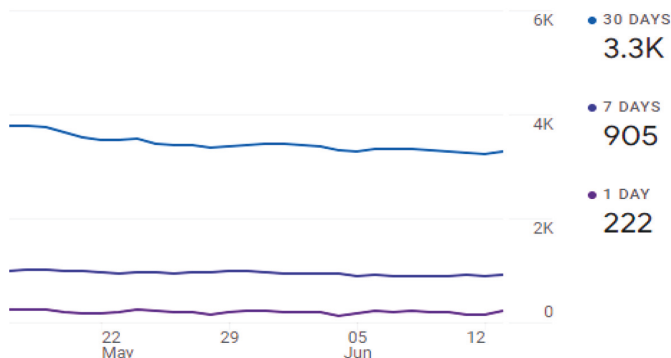
Programski algoritem naključno izbira in prikazuje naloge iz določenega sklopa, hkrati pa sledi uporabnikovemu napredku, mu prilagodi izbor naslednjih nalog ter s tem pripomore k individualizaciji učenja. Eden večjih očitkov tečajem, ki potekajo na spletu oz. preko aplikacij, je poleg premajhnega individualnega pristopa k učenju tudi pomanjkljiva povratna informacija (Heil idr. 2016). Na našem tečaju dobi uporabnik ob vsakem reševanju takojšnjo povratno informacijo v obliki vzpodbudnega nagovora, pohvale in emotikona. Če je rešitev neustrezna, se uporabniku prikaže ustrezna, kot naslednjo nalogo pa sistem ponudi drugačno nalogo enake težavnosti. Razlage sistem zaradi tehničnih omejitev ne ponudi, pravilno rešenih nalog pa predvajalnik ne prikazuje več. Na koncu vsake teme in obeh modulov tečaja so testi, ki so sestavljeni iz naključnega nabora nalog in jih uporabnik lahko rešuje večkrat.

Večjo omejitev spletnih tečajev predstavlja tudi dekontekstualizacija besedišča in sporazumevalnih vzorcev, saj zgolj njihovo prevajanje konteksta ne more nadomestiti. Pri tečaju *Slovene Learning Online* nekaj konteksta prinašajo dialogi, ki poskušajo simulirati realne jezikovne situacije in uporabniku ponuditi izkušnjo »povsakdanjene situacije«, kot to imenuje Skela (2010: 156). Munday (2016: 88) v analizi aplikacije *Duolingo* ugotavlja, da elementi igrifikacije motivirajo in pritegnejo k učenju, zato smo te elemente vključili tudi v tečaj *Slovene Learning Online*. Tako za dodatno utrjevanje besedišča vsaka tema vsebuje igro spomin ter križanko v formatu PDF, ki si jo poleg seznama besedišča in sporazumevalnih vzorcev uporabnik lahko natisne. Uporabniško izkušnjo tečajev *SLO 1* in *SLO 2* smo preverili v anketi, ki je predstavljena v nadaljevanju.

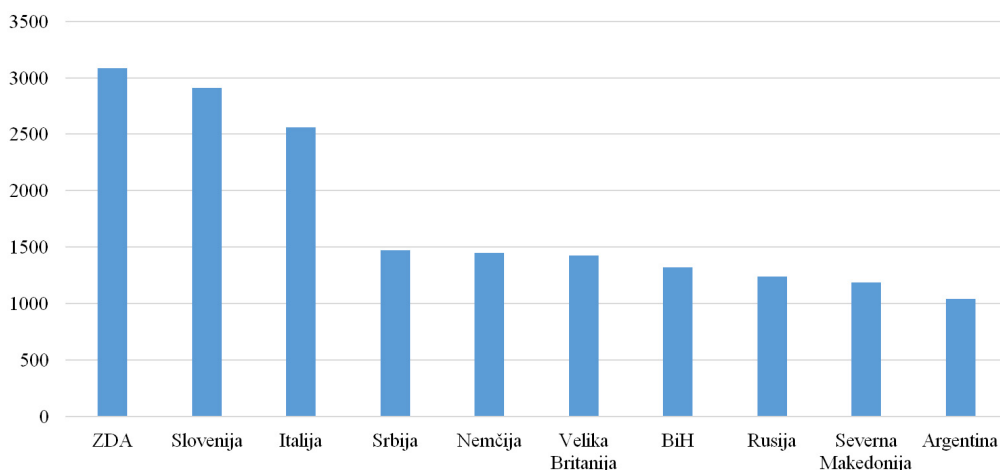
⁸ Naloge z vpisnimi polji imajo možnost vpisovanja šumnikov tudi preko grafičnega vmesnika.

3 Metoda

Spletni tečaj *Slovene Learning Online* mesečno aktivno uporablja okoli 3300 uporabnikov (Graf 1), do junija 2022 pa se je nanj registriralo več kot 32.000 uporabnikov iz 180 držav, največ iz ZDA, Slovenije,⁹ Italije, Srbije, Nemčije, Velike Britanije, Bosne in Hercegovine, Rusije, Severne Makedonije in Argentine (Graf 2).¹⁰

Graf 1: Aktivnost uporabnikov od 13. 5. 2022 do 14. 6. 2022 (vir: Slonline Firebase, 14. 6. 2022).

Graf 2: Število registriranih uporabnikov po državah: države z največ uporabniki (stanje dne 14. 6. 2022).

Vzorčni okvir raziskave predstavlja uporabnike, ki so se v tečaj registrirali od 1. 2. 2021 do 31. 1. 2022 (N = 5829), v raziskavo pa je bilo vključenih 3316 uporabnikov.¹¹ Za zbiranje podatkov smo uporabili spletno anketo, ki je bila od

9 Med uporabniki so verjetno tudi tisti, ki sicer živijo v Sloveniji, a prihajajo od drugod.

10 Podatki so iz baze uporabnikov in analitike Firebase.

11 Izločili smo tiste, ki ob registraciji niso dali privoljenja za pošiljanje e-pošte, nekaj pa je bilo tudi napačno vnesenih e-naslovov.

11. 4. 2022 do 4. 5. 2022 dosegljiva na spletni platformi 1KA. Dobili smo 312 delno ali v celoti rešenih anket.¹² Komunikacija z uporabniki in vprašalnik sta bila v angleškem jeziku, kar pomeni metodološko omejitev, saj verjetno vsi uporabniki niso bili ustrezno naslovljeni, vendar bi več jezikovnih variant pomenilo prevelik organizacijski in finančni zalogaj.

Vprašalnik je vseboval 31 vprašanj, od tega 22 zaprtega in 9 odprtega tipa. Usmerjen je bil v zbiranje demografskih in drugih podatkov o uporabnikih (motivacija za učenje, predhodno učenje slovenščine in drugih jezikov ipd.) ter različnih stališč do spletnega tečaja *Slovene Learning Online*. Zaradi obsežnosti vprašalnika je v prispevku predstavljen in analiziran samo del rezultatov.

4 Rezultati ankete in interpretacija

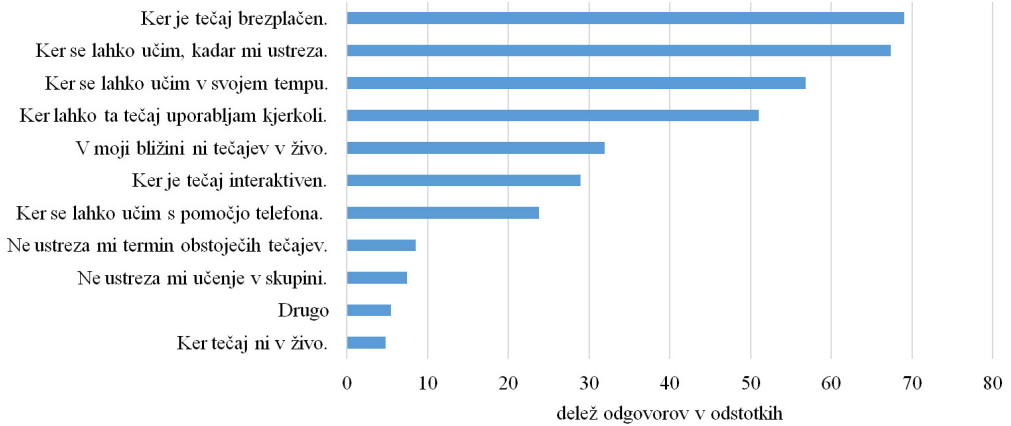
Največji delež anketiranih prihaja iz Italije (21,1 %), sledijo jim uporabniki iz Nemčije in ZDA (po 7,6 %), Avstrije (5,1 %), Argentine (4,2 %), BiH, Rusije in Velike Britanije (po 3,4 %), kar se približno ujema z deležem uporabnikov tečaja po državah. 80 % jih živi zunaj meja Slovenije. Na vprašalnik je odgovarjalo 48,4 % žensk in 47,6 % moških. 16 % je bilo mlajših od 25 let, 74 % jih sodi v starostno skupino od 25 do 64 let, 11 % nad 64 let. Daljše časovno obdobje, tj. nekaj mesecev ali več, se je preko tečaja učila slaba polovica respondentov (43 %). Skoraj polovica (49 %) je predelala le posamezne teme tečaja *SLO 1* in *SLO 2*, 28 % jih je predelalo (skoraj) vse teme, 17 % pa vse teme *SLO 1*. Večina respondentov (91,7 %) po samooceni ni imela predhodnega znanja slovenščine oz. je bilo to minimalno.¹³ Vsem tem uporabnikom (začetnikom brez znanja slovenščine oz. z minimalnim predhodnim znanjem) je tečaj tudi namenjen. Kar 85,3 % vprašanih se slovenščine prej ni učilo na spletu, se je pa skoraj polovica (48,8 %) na spletu že učila nek drug tuji jezik. Med navedenimi tečaji močno prevladuje aplikacija *Duolingo* (88 posameznikov od 148 se je tako učilo enega ali več jezikov), zato so tečaj *Slovene Learning Online* večkrat primerjali z njo.

V raziskavi nas je zanimalo, zakaj so anketiranci za učenje slovenščine izbrali naš spletni tečaj. Kot najpogostejše razloge so navedli: ker je tečaj brezplačen, ker se lahko učijo, kadar jim ustreza, v svojem tempu in ker lahko ta tečaj uporabljajo kjerkoli (Graf 3).

¹² Anketo je rešilo 250 anketirancev, delno pa jo je izpolnilo 62. Skupno število ustreznih anket je 312.

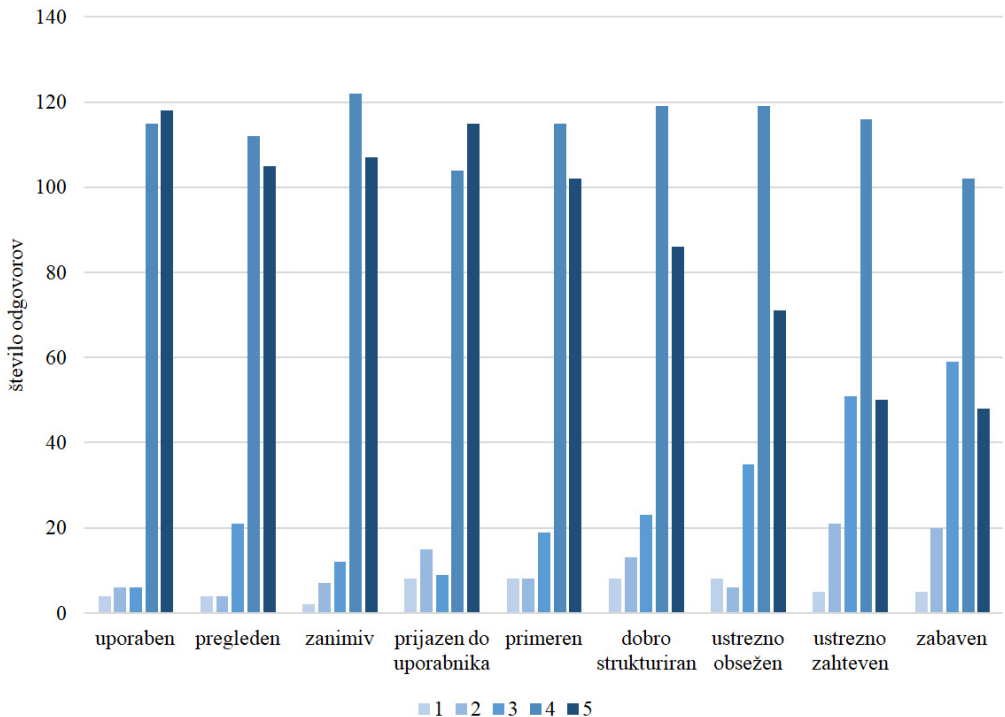
Zaradi relevantnosti odgovorov pri posameznih vprašanjih smo upoštevali tudi delno izpolnjene ankete, kar pomeni, da število respondentov pri posameznih vprašanjih variira od 237 do 312.

¹³ 37,2 % respondentov slovenščine ni nič razumelo, nadaljnjih 29,6 % je poznalo le nekaj osnovnih besed, 13,6 % je nekaj razumelo, govorili pa niso, 11,3 % pa je poznalo nekaj osnovnih fraz in stavkov.

Graf 3: Razlogi za učenje slovenščine s *Slovene Learning Online* (N = 294; možnih je bilo več odgovorov).

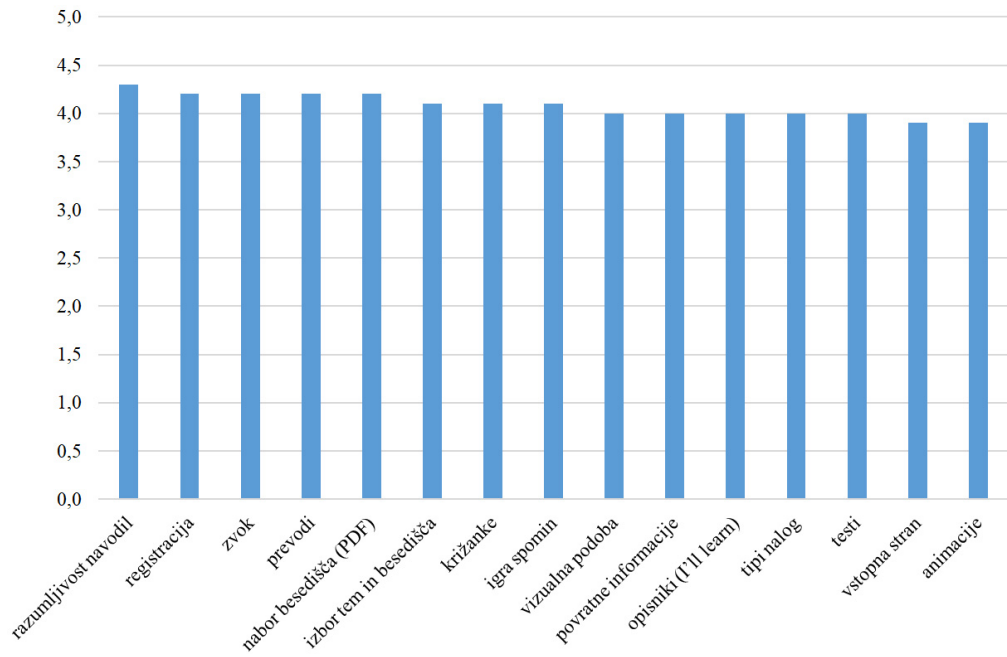
Z anketo smo želeli izvedeti, kako anketiranci ocenjujejo kakovost tečaja. Vnaprej izbrane lastnosti so ocenjevali z Likertovo lestvico¹⁴ (Graf 4).

Graf 4: Ocena posameznih lastnosti tečaja (N = 251).

¹⁴ Ocena je preračunana glede na opisno lestvico, pri kateri 1 pomeni *sploh se ne strinjam oz. zelo slabo*, 5 pa *popolnoma se strinjam oz. zelo dobro*.

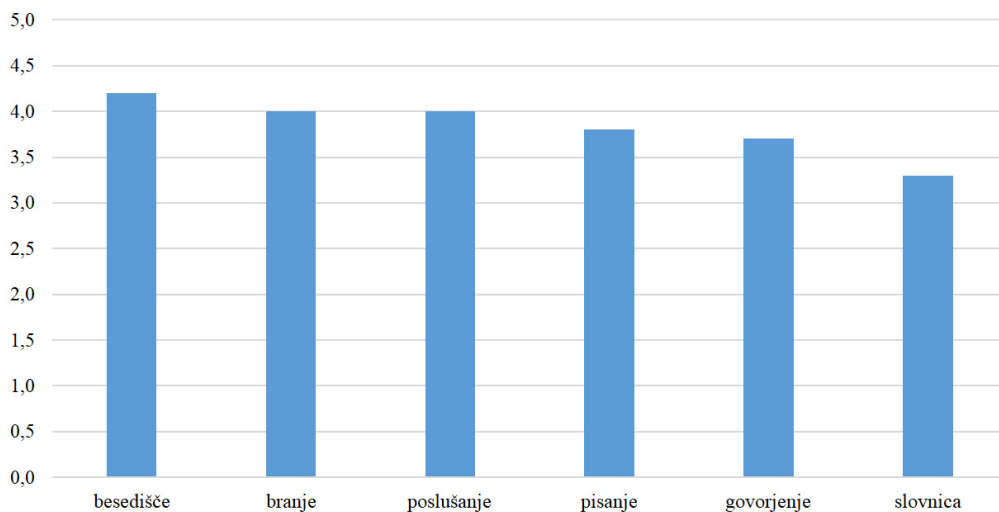
Uporabniki so najbolje ocenili uporabnost (povprečna ocena je 4,4) ter preglednost in zanimivost tečaja (oboje 4,3), najslabše pa njegovo zabavnost (3,7), kar bomo poskušali v nadaljevalnih modulih izboljšati z dodatnimi elementi igrifikacije. Pri ocenjevanju posameznih elementov spletnega tečaja, tako vsebinskih kot tehničnih (Graf 5), pa je povprečna ocena 4 ali več, le za vstopno stran in animacijo 3,9. Najbolje je ocenjena razumljivost navodil pri nalogah (4,3).

Graf 5: Povprečna ocena elementov tečaja (N = 294).

Uporabniki so ocenili, da je tečaj pripomogel k njihovem napredku v znanju slovenščine (ocenjeno s povprečno oceno 4,1). Kot kaže Graf 6, so po samooceni najbolj napredovali pri besedišču ter branju in poslušanju (vse povprečne ocene so 4 ali več), najmanj pa pri slovnici (3,3). Odgovori so bili pričakovani, saj je tečaj namenjen usvajanju besedišča in sporazumevalnih vzorcev, slovnične vsebine pa so obravnavane zgolj implicitno.

Vsebinska, ki si jo respondenti najbolj želijo na naslednjih stopnjah tečaja, je ravno slovnica; 74,3 % jih je navedlo, da si želi več slovničnih razlag, skoraj enak odstotek (73,8 %) pa več slovničnih vaj (možnih je bilo več odgovorov).

Graf 6: Samoocena napredka (N = 294).

Med predlogi za izboljšanje tečaja so anketirani večkrat omenili odpravo tehničnih pomanjkljivosti (počasna odzivnost spletne strani, zmanjšanje števila vmesnih klikov) in predlagali, da bi tečaj obstajal v obliki aplikacije, po zgledu drugih spletnih tečajev pa so uporabniki pogrešali tudi opomnike, ki bi jih opozarjali na redno učenje. Uporabniki želijo tečaj slovenščine tudi na višjih ravneh, daljša besedila, nove teme, več nalog za pisanje, možnosti komunikacije preko spleta z naravnim govorcem slovenščine, klepetalnice, forum uporabnikov ter vključitev slovenskih filmov, serij, popevk, literarnih del, podkastov, novic, več kulturnih in aktualnih informacij, več iger in pogovornega jezika.

Kljub omenjenim željam, potrebam in omejitvam je 79,7 % respondentov odgovorilo, da je tečaj izpolnil njihova pričakovanja.¹⁵ Kar 97,7 % bi jih z učenjem slovenščine preko spletnega tečaja *Slovene Learning Online* nadaljevalo, le 2 % sta odgovorila negativno. Kot razloge za negativen odgovor so ti anketirani navedli, da jim ne ustreza tak format tečaja (3 odgovori), da slovenščino znajo že na višjih ravneh (2 respondenta) in da imajo premalo časa (1 odgovor).

5 Zaključek in smernice

V prispevku smo predstavili spletni tečaj *Slovene Learning Online* in analizo ankete, izvedene med njegovimi uporabniki. Na splošno lahko povzamemo, da so uporabniki s tečajem zelo zadovoljni, kar lahko razumemo, da spletni tečaj *Slovene Learning Online* uspešno izkorišča možnosti, ki jih omogoča spletno učenje. Pri pripravi nadaljevalnih modulov so ključni razmisleki, kako še izboljšati uporabniško izkušnjo. V nadaljevanju bo namreč treba dati več poudarka tehnični nadgradnji, tečaj torej tehnično optimizirati ter odpraviti prej omenjene pomanjkljivosti. V prihodnosti

¹⁵ Izbrali so odgovor *strinjam se oz. popolnoma se strinjam*; enako velja tudi za ostale rezultate v tem odstavku.

je nujen tudi razvoj aplikacije, saj se učenje tujih jezikov v zadnjih letih pospešeno usmerja v mobilno učenje (m-učenje). Želimo si tudi nadgradnje s programsko opremo za prepoznavanje glasu, ki bo dala uporabniku povratno informacijo o ustreznosti njegove izgovarjave.

Čeprav prva dva modula slovnice ne razlagata, pojavlja pa se v posameznih segmentih, je zanimivo, da so anketiranci ocenili, da so napredovali tudi v slovnici. Za izboljšanje jezikovne zmožnosti je v nadaljevalnih modulih nujna eksplicitna vpeljava slovnčnih vsebin, tako slovnčnih razlag kot vaj. Trenutna vsebina je primerna za vstopno učenje jezika,¹⁶ na naslednjih stopnjah pa bo treba razširiti nabor tem, besedišča in sporazumevalnih vzorcev ter vključiti daljša besedila, ki bodo predstavljala družbenokulturni kontekst in s tem uporabniku omogočala realnejšo izkušnjo slovenščine ter mu odprla možnost za razvoj tudi sociolingvistične ter pragmatične zmožnosti.

Pri izvedbi tečaja je bil največji izziv vključitev sedmih učnih jezikov. V nadaljevanju bo nujen razmislek, kako v tečaj vključiti že obstoječa prevajalska orodja, da prevajanje celotne vsebine v sedem jezikov ne bo več nujno, saj je to finančno zahtevno in časovno potratno. Razmisliti bo treba tudi o vzpostavitvi sistemov, ki bodo omogočali interakcijo tako z drugimi uporabniki in/ali učitelji, na drugi strani pa tečaj, ki je izdelan za samostojno učenje slovenščine, uporabiti tudi kot dopolnilo k formalnemu poučevanju oz. učenju, saj raziskave kažejo, da so spletni tečaji za samoučenje sicer učinkoviti, da pa ravno kombinacija spletnega učenja in učenja v živo izboljša učno izkušnjo in končni učni rezultat (Retelj 2015; Munday 2016; Bustillo idr. 2017; Brown Nielson 2022). V takih okoliščinah bo tudi najlažje meriti učinkovitost spletnega tečaja *Slovene Learning Online*.

V nadaljevanju projekta bomo upoštevali v prispevku opisane ugotovitve ter spremljali trende v razvoju tehnologije in didaktike pri učenju jezika, da bo učenje slovenščine s tečajem *Slovene Learning Online* še kakovostnejše ter dostopnejše kjerkoli in kadarkoli.

Literatura

- ALIČ, Tjaša, GRADIŠAR, Branka, JERMAN, Tanja, KETE MATIČIČ, Jana, 2017: *Slovene Learning Online: SLO 1*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik. <https://www.slonline.si/assignments/themes/1> (dostop 5. 4. 2022)
- ALIČ, Tjaša, GRADIŠAR, Branka, JERMAN, Tanja, KETE MATIČIČ, Jana, 2019: *Slovene Learning Online: SLO 2*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik. <https://www.slonline.si/assignments/themes/2> (dostop 5. 4. 2022)
- BROWN NIELSON, Katharine, 2022: Language Learning in Online Environments. Nicole Ziegler, Marta González-Lloret (ur.): *The Routledge Handbook of Second Language Acquisition and Technology*. New York: Routledge. 233–245.

¹⁶ Gradivo bomo v prihodnosti uvrstili na ravni *Skupnega evropskega jezikovnega okvira* in uporabljeno besedišče primerjali s seznama jednega besedišča, nastalimi na podlagi korpusa učbenikov za učenje slovenščine KUUS (več o korpusu v prispevku Klemen, Arhar Holdt, Pollak, Kosem, Huber, Lutar v tem zborniku).

- BUSTILLO, Judith, RIVERA, Claribel, GENARO GUZMÁN, Juan, RAMOS ACOSTA, Lizeth, 2017: Benefits of using a mobile application in learning a foreign language. *Sistemas y Telemática* XV/40. 55–68. Na spletu.
- Letno poročilo 2010–2017. Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik*, 2011–2018. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik. <https://centerslo.si/knjige/letna-porocila/> (dostop 5. 4. 2022)
- FERBEŽAR, Ina, PIRIH SVETINA, Nataša, 2002: *Izobraževalni programi. Izobraževanje odraslih. Slovenščina za tujce*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- FERBEŽAR, Ina, KNEZ, Mihaela, MARKOVIČ, Andreja, PIRIH SVETINA, Nataša, SCHLAMBERGER BREZAR, Mojca, STABEJ, Marko, TIVADAR, Hotimir, ZEMPLJARIČ MIKLAVČIČ, Jana, 2004: *Sporazumevalni prag za slovenščino*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete, Ministrstvo RS za šolstvo, znanost in šport.
- HEIL, Catherine Regina, WU, Jason, LEE, Joey, SCHMIDT, Torben, 2016: A Review of Mobile Language Learning Applications: Trends, Challenges, and Opportunities. *The EuroCALL Review* XXIV/2. 32–50. Na spletu.
- JERMAN, Tanja, 2004: Slovenščina na daljavo. Marko Stabej (ur.): *Moderno v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi. 40. Seminar slovenskega jezika, literature in kulture*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete. 199–201.
- MUNDAY, Pilar, 2016: The case for using DUOLINGO as part of the language classroom experience. *Revista Iberoamericana de Educación a Distancia* XIX/1. 83–101. Na spletu.
- PIRIH SVETINA, Nataša, RIGLER ŠILC, Katarina, LAVRIČ, Marjana, FERBEŽAR, Ina, JERMAN, Tanja, 2004: *Preživetvena raven v slovenščini*. Krakov: TAIWPN Universitas.
- PUKŠIČ, Dejan, 2015: *Učenje slovenščine kot tujega jezika ob podpori mobilnih naprav s tipnim uporabniškim vmesnikom*. Doktorska disertacija. Maribor: Filozofska fakulteta.
- RETELJ, Andreja, 2015: Pouk tujih jezikov v luči e-gradiv in e-storitev: od poučevanja do učenja tujega jezika z IKT. *Vzgoja in izobraževanje* XLVI/2–3. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo. 73–78.
- SKELA, Janez, 2010: Tuji jeziki in materinščina: vljudni gostje v našem domu ali vsiljivci? Milena Ivšek (ur.): *Pot k jezikovni politiki v izobraževanju*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo. 136–164.
- Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje*, 2011. Ljubljana: Ministrstvo RS za šolstvo in šport, Urad za razvoj šolstva.
- ZEMPLJARIČ MIKLAVČIČ, Jana, 2006: Slovenščina na daljavo. Miran Hladnik (ur.): *Vloga meje: madžarsko-slovenska razmerja, slovenistika na sosednjih univerzah, zahodnoslovanski študiji, izbor šolskega berila, humanistika in družboslovje v Pomurju*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije. 274–275.

Prvi del tečaja *Slovene Learning Online (SLO1)* je bil sofinanciran s strani Univerze v Ljubljani v okviru projekta Izboljšanje procesa internacionalizacije slovenskega visokega šolstva, drugi del (*SLO 2*) je bil financiran iz tržnih sredstev CSDTJ. Trenutno je v pripravi tretji del tečaja (*SLO 3*), delo financira Univerza v Ljubljani.